

บทที่ 3

ทฤษฎี แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัญหาภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับศูนย์บริการยารถยนต์ นอกจากจะต้องทราบถึงลักษณะของธุรกิจแล้ว ยังจำเป็นต้องพิจารณาแนวคิด ทฤษฎีทางภาษีอากร มาตรฐานการบัญชี รวมทั้งทฤษฎี และวรรณกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งในการศึกษาเรื่อง ปัญหาภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับศูนย์บริการยารถยนต์ ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้อาศัยทฤษฎี แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของศูนย์บริการยารถยนต์
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของศูนย์บริการยารถยนต์
3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของศูนย์บริการยารถยนต์

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของศูนย์บริการยารถยนต์

- ความหมายของภาษีอากร (กลุ่มนักวิชาการ, 2548 : 1-2)

สามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่หนึ่ง ภาษีอากร คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากรายได้ และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษีอากร

แนวทางที่สอง ภาษีอากร คือ เงินได้ที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล แต่ไม่รวมถึงการกู้ยืม การขายสินค้า หรือการให้บริการในราคาทุนให้แก่รัฐบาล

- วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีอากรนั้นมีวัตถุประสงค์หลักคือการหารายได้ให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในกิจการของรัฐ และการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจต่างๆ สำหรับวัตถุประสงค์การจัดเก็บภาษีอากรโดยทั่วไปมีดังนี้

1. เพื่อหารายได้ให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในกิจการของรัฐ กิจการส่วนใหญ่ของรัฐเป็นกิจการเพื่อส่วนรวม เช่น ความมั่นคง ความปลอดภัย การศึกษา และกิจการสาธารณสุขประเภทต่างๆ เป็นต้น

2. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ รัฐบาลสามารถใช้ระบบภาษีอากรในการควบคุมการบริโภค การผลิต หรือวิธีการดำเนินทางธุรกิจบางชนิดมิให้เกิดผลเสียหายต่อ

เศรษฐกิจโดยรวมได้ เช่น หากไม่ต้องการให้ประชาชนบริโภคสุรา บุหรี่ หรือใช้สินค้าฟุ่มเฟือยต่างๆ รัฐก็ทำการจัดเก็บภาษีสินค้าเหล่านี้ในอัตราที่สูง หรือในทางกลับกันคือไม่จัดเก็บภาษีอุปกรณ์การศึกษา และสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นต้น

3. **เพื่อกระจายรายได้และทรัพย์สินอย่างเป็นธรรม** โดยรัฐบาลจะใช้มาตรการด้านรายจ่าย เช่น การอุดหนุน การโอนเงินต่างๆ การสร้างงานในชนบท ฯลฯ นอกจากนี้การจัดเก็บภาษีอากรยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการกระจายรายได้อีกด้วย เช่น ใช้วิธีอัตราภาษีก้าวหน้า ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือย เป็นต้น

4. **เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ** ทั้งทางด้านราคาสินค้าและการจ้างงานเป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่นการป้องกันภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลจะแก้ไขโดยการเพิ่มภาษีต่างๆ ให้สูงขึ้นเพื่อลดการใช้จ่าย และในยามที่เศรษฐกิจตกต่ำ คนว่างงานมีจำนวนมาก รัฐบาลอาจลดอัตราภาษีต่างๆลง เพื่อกระตุ้นให้มีการบริโภค และลงทุนมากขึ้น ซึ่งทำให้การจ้างงานมากขึ้นด้วย เป็นต้น

● ประโยชน์ของภาษีอากร

ภาษีอากรเป็นเครื่องมือของรัฐเพื่อใช้จัดเก็บภาษีอากรจากประชาชน และนำไปใช้ในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่รัฐต้องการ ได้แก่

1. **การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth)** การปกครองประเทศของรัฐมีจุดมุ่งหมาย คือ ต้องการให้เกิดความกินดีอยู่ดีของประชาชน ซึ่งการที่จะเกิดสิ่งนี้ได้จะต้องทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ภาษีอากรเป็นเครื่องมือของรัฐที่ใช้สำหรับส่งเสริมให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยวิธีกระตุ้นให้เกิดการลงทุนด้วยการลดภาษี ยกเว้นภาษี หรือการขจัดความซ้ำซ้อนของการรับภาระภาษี

2. **การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม (Income Distribution)** สภาพเศรษฐกิจที่มีความเหลื่อมล้ำของรายได้ของประชากรสูง อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจใหม่ได้ ดังนั้นรัฐจึงใช้ภาษีอากรในการลดความเหลื่อมล้ำดังกล่าว โดยกำหนดอัตราภาษีที่แตกต่างกันตามความสามารถในการจ่ายชำระ ซึ่งจะทำให้ลดช่องว่างรายได้ของประชากร

3. **การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Stabilization)** สภาพเศรษฐกิจของประเทศจะไปทิศทางที่ดีได้นั้น ขึ้นอยู่กับการมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยให้นักลงทุนเกิดความมั่นใจในการลงทุนและช่วยทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งโดยทั่วไป ภาษีอากรที่จัดเก็บจากฐานรายได้จะมีความสามารถรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้โดยอัตโนมัติ คือ รายได้ต่ำการจัดเก็บภาษีก็ต่ำ รายได้สูง การจัดเก็บภาษีก็สูง

- **ทฤษฎีภาระภาษี**

ภาระภาษี หมายถึง ภาระที่เกิดแก่บุคคลที่กฎหมายระบุให้เป็นผู้เสียภาษี โดยบุคคลนั้นจะต้องนำเงินภาษีไปชำระให้แก่รัฐบาล (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิทยาการจัดการ, 2542:42) ซึ่งตามประมวลรัษฎากร สามารถแบ่งประเภทภาษีอากรตามหลักภาระภาษี ได้เป็น 2 ประเภท (สมเดช โรจน์คูรีเสถียร, 2546 : 6-7) คือ

1. **ภาษีทางตรง (Direct Tax)** เป็นภาษีอากรที่เรียกเก็บโดยตรงจากผู้มีเงินได้พึงประเมิน ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax) และภาษีเงินได้นิติบุคคล (Co-operated Income Tax)

2. **ภาษีทางอ้อม (Indirect Tax)** เป็นภาษีอากรที่เรียกเก็บจากผู้บริโภค หรือเป็นภาษีที่สามารถผลักภาระให้กับผู้ซื้อหรือผู้บริโภค เป็นผู้รับภาระชำระภาษีอากรแทนผู้ขาย ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) ภาษีธุรกิจเฉพาะ (Specification Business Tax) และอากรแสตมป์ (Stamp Duty)

- **กฎหมายประมวลรัษฎากร**

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (กลุ่มนักวิชาการ, 2548 : 9-120) เป็นภาษีทางตรงที่จัดเก็บจากบุคคลที่ประมวลรัษฎากรกำหนด ซึ่งได้แก่ บุคคลธรรมดา ผู้ถึงแก่ความตาย กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง และห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือ คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล โดยจะคำนวณจากเงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40(1) ถึง 40(8) ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้รับตลอดปีภาษี หักด้วยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆ ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด คงเหลือเป็นเงินได้สุทธิที่จะนำมาคำนวณภาษีตามอัตรา วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีที่มีเงินได้ประเภทที่ 1, 2, 3 และ 4 ต้องยื่นชำระภาษีปีละ 1 ครั้ง โดยนำเงินได้ตั้งแต่ ม.ค. – ธ.ค. มาคำนวณภาษี และยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี ตั้งแต่ 1 ม.ค. – 31 มี.ค. ของปีถัดไป ส่วนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ประเภทที่ 5, 6, 7 และ 8 ต้องยื่นภาษีปีละ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ยื่นเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี โดยนำเงินได้ตั้งแต่ 1 ม.ค. – 30 มิ.ย. มาคำนวณภาษี และยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในเดือนกันยายน และครั้งที่ 2 ยื่นเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี โดยนำเงินได้ตั้งแต่ 1 ม.ค. – 31 ธ.ค. มาคำนวณภาษีได้เป็นจำนวนเท่าใดให้นำภาษีที่เสียครึ่งปีแรกมาหักออก ส่วนที่เหลือให้ชำระภาษีเพิ่ม หรือขอคืนภาษี โดยยื่นแบบแสดงรายการตั้งแต่ 1 ม.ค. – 31 มี.ค. ของปีถัดไป

ภาษีเงินได้นิติบุคคล (สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2544 : 6-7) เป็นภาษีอากรประเมิน (Assessable Tax) โดยจัดเก็บจากกำไรสุทธิที่ได้จากกิจการ หรือเนื่องจากกิจการได้กระทำในรอบระยะเวลาบัญชี (ตามมาตรา 65 แห่งประมวลรัษฎากร) โดยผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติ

บุคคลเป็นรายรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นต้องใช้เกณฑ์สิทธิ คือรายได้และรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีใดต้องถือเป็นรายได้และรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และรายจ่ายต้องสัมพันธ์กับรายได้ตามหลักการจับคู่รายได้และรายจ่าย (Matching Principle) นอกจากนี้รายได้และรายจ่ายที่นำมาใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ระบุไว้ตามมาตรา 65 ทวิ และ มาตรา 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร

ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย (สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2544 : 20-24) เป็นภาระภาษีที่ผู้ประกอบการธุรกิจ ทั้งในกรณีที่เป็นผู้จ่ายเงินได้ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย และผู้มีเงินได้ที่ต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ที่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องและครบถ้วนอยู่เสมอ ซึ่งในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุไว้ตามมาตรา 69 ทวิ มาตรา 69 ตรี และมาตรา 3 เตรศ ตามประมวลรัษฎากร โดยภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย ที่ได้หัก และนำส่งไว้แล้ว ให้ถือเป็นเครดิตภาษีในการคำนวณภาษีเงินได้ของนิติบุคคลนั้นตามรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้หักไว้

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (กรมสรรพากร, 2548) เป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่ง หมายถึง ภาษีที่ได้จัดเก็บจากมูลค่าของสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ซึ่งก็คือ ค่าของผลต่างระหว่างราคาของสินค้าและบริการที่ผลิตหรือจำหน่าย กับ ราคาของสินค้าและบริการที่ซื้อมาเพื่อใช้ในการผลิตหรือจำหน่ายสินค้าหรือบริการนั้นๆ โดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพเป็นปกติธุระ ที่มีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถผลักภาระภาษีได้ โดยการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และต้องออกใบกำกับภาษีให้แก่ผู้ซื้อทันทีที่ขายสินค้าหรือให้บริการ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบรายงานภาษีขาย และในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ จะต้องร้องขอใบกำกับภาษีจากผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่น เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบรายงานภาษีซื้อ นอกจากนี้ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องจัดทำรายงานภาษีขาย รายงานภาษีซื้อ และรายงานสินค้าและวัตถุดิบ เพื่อประกอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามแบบ ภพ.30 เป็นรายเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป โดยการคำนวณภาษีที่จะต้องเสียคำนวณได้โดยนำภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ ซึ่งถ้าหากผลการคำนวณเป็นลบอันเกิดจากจำนวนภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย ก็มีสิทธิได้รับคืนภาษี หรือนำไปใช้เป็นเครดิตภาษีในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนถัดไป แต่หากผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ใช่สิทธิเครดิตภาษี ก็มีสิทธิขอคืนภายใน 3 ปี นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษีสำหรับเดือนภาษีนั้น

ภาษีธุรกิจเฉพาะ (กรมสรรพากร, 2548) เป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่งตามประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกกำหนดให้ใช้พร้อมกันกับภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยจัดเก็บจากการบริโภค ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจ

เฉพาะ คือ ผู้ประกอบการเฉพาะอย่างที่กำหนดไว้ ได้แก่ ผู้ประกอบกิจการธนาคาร ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ กิจการประกันชีวิต ธุรกิจโรงรับจำนำ กิจการที่โดยปกติ ประกอบกิจการเชิงธนาคารพาณิชย์ กิจการขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อทางการค้า หรือหากำไร ซึ่ง ประกอบกิจการในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะ เป็น บุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีโชคนิติบุคคล หรือนิติบุคคล โดยภาษีธุรกิจเฉพาะจะคำนวณจากรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ ที่กิจการ ได้รับ หรือพึงได้รับในเดือนภาษี ฐานอัตราภาษีที่กฎหมายกำหนด และเสียภาษีเป็นรายเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป นอกจากนี้ยังต้องเสียภาษีบำรุงเทศบาล รายได้สุขาภิบาล หรือรายได้จังหวัด ควบคุมอกร้อยละ 10 ของ ภาษีธุรกิจเฉพาะด้วย และเนื่องจากภาษีธุรกิจเฉพาะจัดเก็บจากกิจการเฉพาะอย่างซึ่งไม่เหมาะสมที่จะ เสียภาษีในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นหากกิจการเสีย ภาษีธุรกิจเฉพาะแล้ว จะไม่อยู่ในข่ายบังคับของ กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มอีก เพื่อมิให้เกิดการเสียภาษีซ้ำซ้อน

อากรแสตมป์ (กรมสรรพากร, 2548) อากรแสตมป์เป็นภาษีตามประมวลรัษฎากร ที่จัดเก็บ จากการกระทำตราสาร 28 ลักษณะแห่งตราสาร ที่ได้กำหนดไว้ในบัญชีอากรแสตมป์ ยกตัวอย่างเช่น การเช่าที่ดิน โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้าง การเช่าซื้อทรัพย์สิน การจ้างทำของ การกู้ยืมเงิน กรมธรรม์ ประกันภัย เป็นต้น ผู้มีหน้าที่เสียอากรแสตมป์ ได้แก่ บุคคลที่ระบุไว้ในบัญชีอากรแสตมป์ช่องที่ 3 เช่น ผู้ให้เช่า ผู้โอน ผู้ให้กู้ และผู้รับประกันภัย เป็นต้น ส่วนวิธีการเสียอากรแสตมป์สำหรับการทำ ตราสาร เรียกว่า “ปิดแสตมป์บริบูรณ์” หมายความว่า ในกรณีแสตมป์ปิดทับ จะเสียอากรโดยการปิด แสตมป์ทับกระดาษก่อนกระทำ หรือในทันทีที่ทำตราสารเป็นราคาไม่น้อยกว่าอากรที่ต้องเสีย พร้อมทั้ง ชิดฆ่าแสตมป์นั้นแล้ว ในกรณีแสตมป์คุณจะเสียอากรโดยใช้กระดาษที่มีแสตมป์คุณในราคาไม่ น้อยกว่าอากรที่ต้องเสียพร้อมทั้งชิดฆ่า หรือเสียโดยการยื่นตราสารให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับตรา แสตมป์คุณ พร้อมทั้งชำระเงินเป็นราคาไม่น้อยกว่าอากรที่ต้องเสียตามที่ระบุในบัญชีอากรแสตมป์ ซึ่งถ้าหากตราสารใดที่เข้าข่ายการกระทำ 28 ลักษณะตามบัญชีอากรแสตมป์ แล้วไม่ปิดอากรแสตมป์ บริบูรณ์ จะใช้ตราสารนั้นเป็นหลักฐานในคดีฟ้องไม่ได้ จนกว่าจะเสียภาษีอากรครบตามจำนวน ตาม วิธีการเสียอากร นอกจากนี้ยังต้องรับผิดชอบทางแพ่ง และอาญา

ในการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง ปัญหาภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับศูนย์บริการยารถยนต์ ในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ จะทำการศึกษาเฉพาะศูนย์บริการยารถยนต์ที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติ บุคคล ดังนั้น ประเภทภาษีอากรที่ได้นำใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จะประกอบไปด้วย ภาษีเงินได้นิติ บุคคล ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์

- **ภาษีอากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของศูนย์บริการยารยนต์**

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (วิราภานต์ ห่วงรัศมิ์, 2546:48) ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีที่เก็บจากเจ้าของ โรงเรือนและที่ดิน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นกับที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้มีการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้น เช่น ให้เช่า ใช้เป็นที่ทำการค้า ที่ไว้สินค้า ที่ประกอบอุตสาหกรรม ให้ญาติ บิดา มารดา บุตร หรือผู้อื่นอาศัย หรือใช้ประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ และไม่เข้าข่ายยกเว้นตามกฎหมายทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้น ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน แต่ถ้าหากเจ้าของโรงเรือนและที่ดินเป็นคนละคนกัน ให้เจ้าของโรงเรือนเป็นผู้รับผิดชอบภาระภาษีนี้ ภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้นจัดเก็บในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี โดยเสียปีละ 1 ครั้ง ณ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานเขต สำนักงานเทศบาล สำนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือที่ว่าการอำเภอ แล้วแต่ว่าทรัพย์สินตั้งอยู่ที่ใด โดยเจ้าของโรงเรือนและที่ดินที่ต้องเสียภาษีจะต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีตามแบบ ภ.ร.ด.2 ภายในเดือน กุมภาพันธ์ ของทุกปี โดยเจ้าพนักงานจะทำการตรวจสอบ เมื่อตรวจสอบแล้วเจ้าพนักงานจะแจ้งไปยังพนักงานเก็บภาษีเพื่อแจ้งรายการประเมินทรัพย์สินไปให้ผู้รับประเมินทรัพย์สินในท้องที่ของตนทราบโดยมิชักช้า หากผู้รับประเมินไม่พอใจการประเมินก็มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ประเมินใหม่หรืออุทธรณ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ที่มีอำนาจพิจารณาและชี้ขาดอุทธรณ์ เช่น อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร หากเป็นการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินภายในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องทำภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งรายการประเมิน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว หากผู้อุทธรณ์ไม่พอใจคำชี้ขาดก็มีสิทธิฟ้องต่อศาลภายใน 30 วัน นับแต่วันรับแจ้งความให้ทราบคำชี้ขาดนั้น

ภาษีบำรุงท้องที่ (รองศาสตราจารย์สมคิด บางโม, 2544:30) ภาษีบำรุงท้องที่เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากเจ้าของที่ดินไม่ว่าที่ดินนั้นจะทำประโยชน์หรือไม่ก็ตาม ซึ่งผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดิน ไม่ว่าจะส่วนบุคคลธรรมดา, คณะบุคคลที่มีโชคนิติบุคคล หรือนิติบุคคลก็ตาม ที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินในวันที่ 1 มกราคม ของปีใดจะมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้น โดยเสียจากราคาปานกลางของที่ดินตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ท้ายพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.2508 เว้นแต่จะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนตามกฎหมาย เจ้าของที่ดินที่มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการที่ดินตามแบบ ภ.บ.ท.5 เป็นรายแปลงต่อเจ้าพนักงานประเมิน ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ภายในเดือน มกราคม ของปีแรก ที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดิน โดยแบบแสดงรายการที่ดินที่ยื่นดังกล่าวให้ใช้ได้ทุกปีเป็นระยะเวลา 4 ปี เจ้าพนักงานประเมินจะคำนวณภาษีบำรุงท้องที่และแจ้งการประเมินภายในเดือน มีนาคม แรก หลังจากการตีราคาปานกลางของที่ดินแล้ว การประเมินภาษีบำรุงท้องที่ที่เจ้าพนักงานประเมินได้ กำหนดไว้ให้ใช้ในการประเมินในปีต่อไปจน

ครบรอบ 4 ปีด้วย ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ภายในเดือนเมษายน ของทุกปี เจ้าของที่ดินผู้ใดได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้ว เห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้องมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ภาษีป้าย (รองศาสตราจารย์สมคิด บางโม, 2544 : 34) ภาษีป้ายเป็นภาษีที่เรียกเก็บจากเจ้าของป้าย โดยเจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีเป็นรายปีตามขนาดและอักษรของป้าย เว้นแต่จะได้รับยกเว้นตามกฎหมาย การยื่นเสียภาษีนี้เจ้าของป้ายต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายภายในเดือนมีนาคม ของทุกปี และชำระภาษีป้ายภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับการประเมิน หากผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายเห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง ก็มีสิทธิอุทธรณ์การประเมินต่อผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับการประเมิน เมื่อมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์แล้วหากผู้อุทธรณ์ไม่พอใจ ก็มีสิทธิฟ้องเป็นคดีต่อศาลภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์

- **มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของศูนย์บริการยารถยนต์**

ในการจัดทำงบการเงินจะต้องจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีไทยที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย ซึ่งใช้มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศเป็นเกณฑ์ในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการบัญชีไทยให้ขึ้นสู่ระดับสากล โดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยได้จัดทำและเผยแพร่มาตรฐานการบัญชีแล้วจำนวนทั้งสิ้น 54 ฉบับ ยกเลิกไปจำนวน 23 ฉบับ เหลือมาตรฐานการบัญชีที่บังคับใช้อยู่ 31 ฉบับ พร้อมทั้งแม่บทการบัญชีอีกหนึ่งฉบับ ซึ่งมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับกิจการศูนย์บริการยารถยนต์มีทั้งสิ้น 8 ฉบับ และแม่บทการบัญชีอีกหนึ่งฉบับ ดังต่อไปนี้

แม่บทการบัญชี

แม่บทการบัญชีเป็นการวางพื้นฐานแนวคิดและหลักการทางบัญชีไว้ในวงกว้าง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางบัญชี ซึ่งในการจัดทำและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชานั้นจะต้องสอดคล้องภายใต้กรอบของแนวคิดและหลักการที่แม่บทการบัญชีได้ระบุไว้ แม้ว่าแม่บทการบัญชีได้กำหนดแนวทางต่างๆ ไว้ในวงกว้าง แต่ในการจัดทำบัญชีและงบการเงินของกิจการศูนย์บริการยารถยนต์ จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่มาตรฐานการบัญชี ระบุไว้เฉพาะเรื่อง โดยไม่สามารถนำแม่บทการบัญชีมาหักล้างได้ สำหรับขอบเขตของแม่บทการบัญชี (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 20) จะครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำงบการเงิน ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน องค์ประกอบของงบการเงิน การรับรู้รายการ และการวัดมูลค่า

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ

ในการประกอบกิจการศูนย์บริการทางรถยนต์ย่อมมีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ซึ่งก่อให้เกิดบัญชีลูกหนี้การค้าขึ้น แม้ว่าลูกหนี้การค้าส่วนใหญ่ในกิจการจะสามารถชำระหนี้ได้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด แต่มีลูกหนี้บางส่วนที่ไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดระยะเวลาได้ ซึ่งผู้ประกอบการไม่สามารถระบุได้ว่าลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดเวลานั้นเป็นลูกหนี้รายใด จนกว่ากิจการจะได้มีการทวงถามจนถึงที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มูลค่าของลูกหนี้ที่แสดงในงบการเงินมีมูลค่าสูงกว่าความเป็นจริง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้แยกไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งมีลักษณะเป็นบัญชีปรับมูลค่า โดยนำไปหักลดกับบัญชีลูกหนี้ เพื่อให้งบการเงินแสดงมูลค่าใกล้เคียงกับความเป็นจริง

การบันทึกรายการลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้นั้น มี 2 วิธี (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 159) คือ วิธีตัดจำหน่ายโดยตรง และวิธีตั้งค่าเผื่อ แต่ในทางปฏิบัติวิธีตัดจำหน่ายตรง เป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก แต่มีข้อบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎีว่าด้วยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชี อีกทั้งมูลค่าของลูกหนี้ที่แสดงในงบดุลก็ไม่ได้อยู่ในมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจริง วิธีนี้จึงไม่เป็นที่ยอมรับ เว้นแต่ว่าหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้มีจำนวนที่ไม่มีนัยสำคัญ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 เรื่องสัญญาเช่าระยะยาว

กิจการศูนย์บริการทางรถยนต์เป็นกิจการที่จะต้องใช้เงินลงทุนสูง ดังนั้นในการประกอบกิจการอาจมีการทำสัญญาเช่าขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเช่าที่ดินและอาคารสำหรับประกอบกิจการ เช่ายานพาหนะสำหรับขนส่งสินค้า เช่าเครื่องมือเครื่องจักร เป็นต้น ซึ่งสัญญาเช่าระยะยาวตามมาตรฐานการบัญชีสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 247) ได้แก่ สัญญาเช่าการเงิน และสัญญาเช่าดำเนินงาน ซึ่งในการจำแนกนั้นจะพิจารณาจากขอบเขตของความเสียหายและผลตอบแทนจากการเป็นเจ้าของในสินทรัพย์ โดยพิจารณาทั้งทางด้านผู้ให้เช่าและทางด้านผู้เช่า ความเสียหายนี้จะรวมถึงโอกาสที่จะเกิดความสูญเปล่าของสมรรถภาพการทำงาน หรือความล้าสมัยของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงในผลตอบแทนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสถานะทางเศรษฐกิจ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 เรื่องสินค้าคงเหลือ

ในการประกอบกิจการศูนย์บริการทางรถยนต์นั้นย่อมมีสินค้าเก็บไว้เพื่อขายเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีมูลค่าสูงด้วย ดังนั้นการแสดงผลค่าสินค้าคงเหลือในงบการเงินควรมีการตีราคาสินค้า

คงเหลือ เพื่อให้แสดงมูลค่าที่เหมาะสม ทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 เรื่องสินค้าคงเหลือ ได้ระบุเกี่ยวกับการตีราคาสินค้าคงเหลือไว้ว่า ควรตีราคาตามราคาทุน หรือมูลค่าต่ำสุดที่คาดว่าจะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ซึ่งถ้าหากมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับมีมูลค่าต่ำกว่า ให้รับรู้ผลขาดทุนจากการตีราคาลดลงเป็นค่าใช้จ่าย ในงวดที่มีการปรับราคาลดลง และถ้าหากต่อมากลับมีราคาสูงขึ้น จำนวนที่เพิ่มให้บันทึกกลับรายการในงวดที่ราคาปรับเพิ่มขึ้น

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่องที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เป็นสินทรัพย์หลักที่จะต้องมีการประกอบกิจการทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการศูนย์บริการขจรยนต์ที่มีมูลค่าลงทุนเกี่ยวกับสถานที่และเครื่องมือ เครื่องใช้สูง ดังนั้นมาตรฐานการบัญชีเรื่องที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จึงมีความสำคัญมาก ซึ่งในการบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ตามมาตรฐานการบัญชีระบุไว้ว่า ให้กิจการรับรู้มูลค่าเริ่มแรกโดยใช้ราคาทุนบวกกับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการได้มาซึ่งสินทรัพย์ ส่วนการแสดงรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในงบการเงินนั้น กิจการต้องแสดงรายการด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

ในการใช้งานอาคารและอุปกรณ์แต่ละประเภทย่อมมีการเสื่อมสภาพแตกต่างกันไป ดังนั้น กิจการต้องปันส่วนเฉลี่ยเป็นค่าเสื่อมราคาอย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ ซึ่งกิจการจะเลือกใช้วิธีการใดนั้นจะต้องพิจารณาจากประโยชน์ที่กิจการได้รับจากสินทรัพย์นั้น ค่าเสื่อมราคาที่เกิดขึ้นแต่ละงวดต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย ซึ่งการคิดค่าเสื่อมราคา มีหลายวิธี เช่น วิธีเส้นตรง วิธียอดคงเหลือลดลง และวิธีจำนวนผลผลิต เป็นต้น

นอกจากนี้ หากกิจการจำหน่ายหรือเลิกใช้สินทรัพย์นั้นอย่างถาวร หรือเมื่อคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต กิจการต้องตัดบัญชีรายการที่เป็นที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ออกจากบัญชี และต้องรับรู้ผลต่างระหว่างจำนวนเงินสุทธิที่คาดว่าจะได้รับกับราคาตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์นั้น เป็นรายได้และค่าใช้จ่ายจากการเลิกใช้ หรือจำหน่ายสินทรัพย์ในงบกำไรขาดทุนทันทีที่เกิดรายการ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เลิกใช้งานและถือไว้เพื่อรอจำหน่าย ต้องแสดงด้วยราคาตามบัญชี ณ วันที่สินทรัพย์นั้นเลิกใช้งาน

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม

กิจการศูนย์บริการขจรยนต์เป็นกิจการที่มีการลงทุนสูง ซึ่งบางกรณีกิจการจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ ทำให้เกิดดอกเบี้ยจากการกู้ยืม ซึ่งตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33

เรื่องต้นทุนการกู้ยืม ได้ระบุไว้ว่า กิจการสามารถรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ เมื่อเข้าเงื่อนไขทุกข้อ คือ รายจ่ายเกี่ยวกับสินทรัพย์นั้นได้แก่ ต้นทุนการกู้ยืม และสินทรัพย์อยู่ในระหว่างดำเนินการที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์นั้นให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน หรือพร้อมที่จะขาย และการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ต้องสิ้นสุดลง ก็ต่อเมื่อการดำเนินการส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์ หรือพร้อมที่จะขายได้เสร็จสิ้นลง แม้ว่างานประจำด้านการบริหารจะยังคงดำเนินต่อไป ในกรณีงานที่เหลืออยู่ เป็นการปรับปรุงเล็กน้อย ให้ถือว่าการดำเนินการที่สำคัญนั้นได้เสร็จสิ้นลงแล้ว

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่องการรับรู้รายได้

การรับรู้รายได้ หมายถึง การบันทึกรายได้ และรายการกำไรที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมตามปกติของกิจการ ซึ่งตามแม่บทการบัญชี กล่าวไว้ว่า กิจการควรรับรู้รายได้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของรายการจะเข้าสู่กิจการ และกิจการสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายการนั้น ได้อย่างน่าเชื่อถือ

ในการวัดมูลค่าของรายได้ กิจการต้องวัดมูลค่าของรายได้โดยใช้มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับ หรือค้างรับ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสด (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 543)

หลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการศูนย์บริการยารถยนต์ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 545-550) มีดังนี้

รายได้จากการขายสินค้า จะต้องรับรู้รายได้ ก็ต่อเมื่อเข้าเงื่อนไขครบทุกข้อดังนี้

- กิจการได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญในการเป็นเจ้าของสินค้าไปให้ผู้ซื้อแล้ว
- กิจการไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารสินค้าอย่างต่อเนื่องในระดับเจ้าของพึงกระทำ หรือ ไม่ได้ควบคุมสินค้าทั้งทางตรงและทางอ้อม
- กิจการสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
- มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากรายการค้านั้น
- กิจการสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้นเนื่องมาจากรายการบัญชีนั้น ได้อย่างน่าเชื่อถือ

รายได้จากการให้บริการจะพิจารณาจากความสัมพันธ์ของรายได้กับงานที่ได้ทำไป เมื่อการให้บริการนั้นสิ้นสุดลง โดยกิจการจะรับรู้เป็นรายได้ตามความสำเร็จของงานที่ทำ เมื่อเข้าเงื่อนไขครบทุกข้อดังนี้

- กิจการสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ
 - มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากรายการบัญชีนั้น
 - กิจการสามารถวัดขึ้นความสำเร็จของการบริการ ณ วันที่ในงบดุลได้อย่างน่าเชื่อถือ โดยใช้วิธีอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ หรือวิธีเมื่องานเสร็จตามสัญญา
 - กิจการสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนได้อย่างน่าเชื่อถือ โดยต้นทุนในที่นี้หมายถึง ต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้ว และจะเกิดขึ้นเพื่อทำให้รายการบัญชีนั้นเสร็จสมบูรณ์
- รายได้จากดอกเบี้ย ต้องรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนของระยะเวลา โดยคำนวณจากเงินต้น โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ รายได้ดอกเบี้ยรวมถึงส่วนลด ส่วนเกินของหลักทรัพย์หรือส่วนต่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับหนี้สิน โดยตัดจำหน่ายและรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนระยะเวลาตลอดอายุของหลักทรัพย์และหนี้สินนั้น

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่องกำไรหรือขาดทุนสุทธิสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงทางการบัญชี

มาตรฐานฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับการแสดงกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งในการจัดทำบัญชีของศูนย์บริการยารถยนต์อาจมีรายการพิเศษ, การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี, การเกิดข้อผิดพลาด และการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้มีผลกระทบต่อข้อมูลในงบการเงิน

รายการพิเศษ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 592) หมายถึง รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ และไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นประจำหรือเกิดขึ้นไม่บ่อย โดยพิจารณาจากลักษณะของการประกอบธุรกิจ หรือการดำเนินงานของกิจการเป็นหลัก โดยแสดงรายการดังกล่าวแยกในงบกำไรขาดทุน และแสดงรายการบัญชีดังกล่าวสุทธิออกจากภาษีเงินได้

สำหรับการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 595) กิจการต้องใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป โดยจะต้องนำมารวมในการคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลง ส่วนการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 598) ควรเปลี่ยนแปลงเฉพาะในกรณีที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้เปลี่ยน หรือกรณีที่การเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้งบการเงินของกิจการแสดงรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยกิจการต้องใช้วิธีการปรับย้อนหลัง เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำงบการเงินในงวดต่างๆ มาเปรียบเทียบเพื่อดูแนวโน้มเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการ

ดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการได้ แต่ถ้ากิจการไม่สามารถกำหนดจำนวนที่ต้องใช้ได้อย่าง สมเหตุผล กิจการจึงสามารถใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปแทนได้ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชี แห่งประเทศไทย, 2548 : 599)

ในกรณีที่กิจการไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างการเปลี่ยนแปลงประมาณการทาง บัญชี กับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีได้ กิจการต้องบันทึกรายการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลตามความเหมาะสม (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 599)

สำหรับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการจัดทำงบการเงินงวดก่อนๆ ซึ่งกิจการอาจจะพบในงวด ปัจจุบัน เช่นข้อผิดพลาดจากการคำนวณตัวเลข การนำนโยบายการบัญชีมาปฏิบัติไม่ถูกต้อง เป็นต้น ซึ่งถ้าหากข้อผิดพลาดนั้นมีผลกระทบที่ไม่เป็นสาระสำคัญ กิจการสามารถนำผลกระทบดังกล่าวมา ปรับปรุงกำไรหรือขาดทุนสุทธิในงวดปัจจุบัน แต่ในกรณีที่ข้อผิดพลาดผลกระทบที่เป็นสาระสำคัญ ที่ทำให้งบการเงินในงวดก่อนขาดความน่าเชื่อถือ กิจการต้องใช้วิธีปรับย้อนหลังในการแก้ไข ข้อผิดพลาดของงวดก่อนที่พบในงวดปัจจุบัน (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีแห่งประเทศไทย, 2548 : 597)

2. แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของศูนย์บริการยารถยนต์

● แนวความคิดเกี่ยวกับหลักภาษีอากรที่ดี

อดัม สมิท นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ ได้วางหลักการเกี่ยวกับภาษีอากรที่ดีมีสาระสำคัญ 4 ประการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2538 : 72) ได้แก่

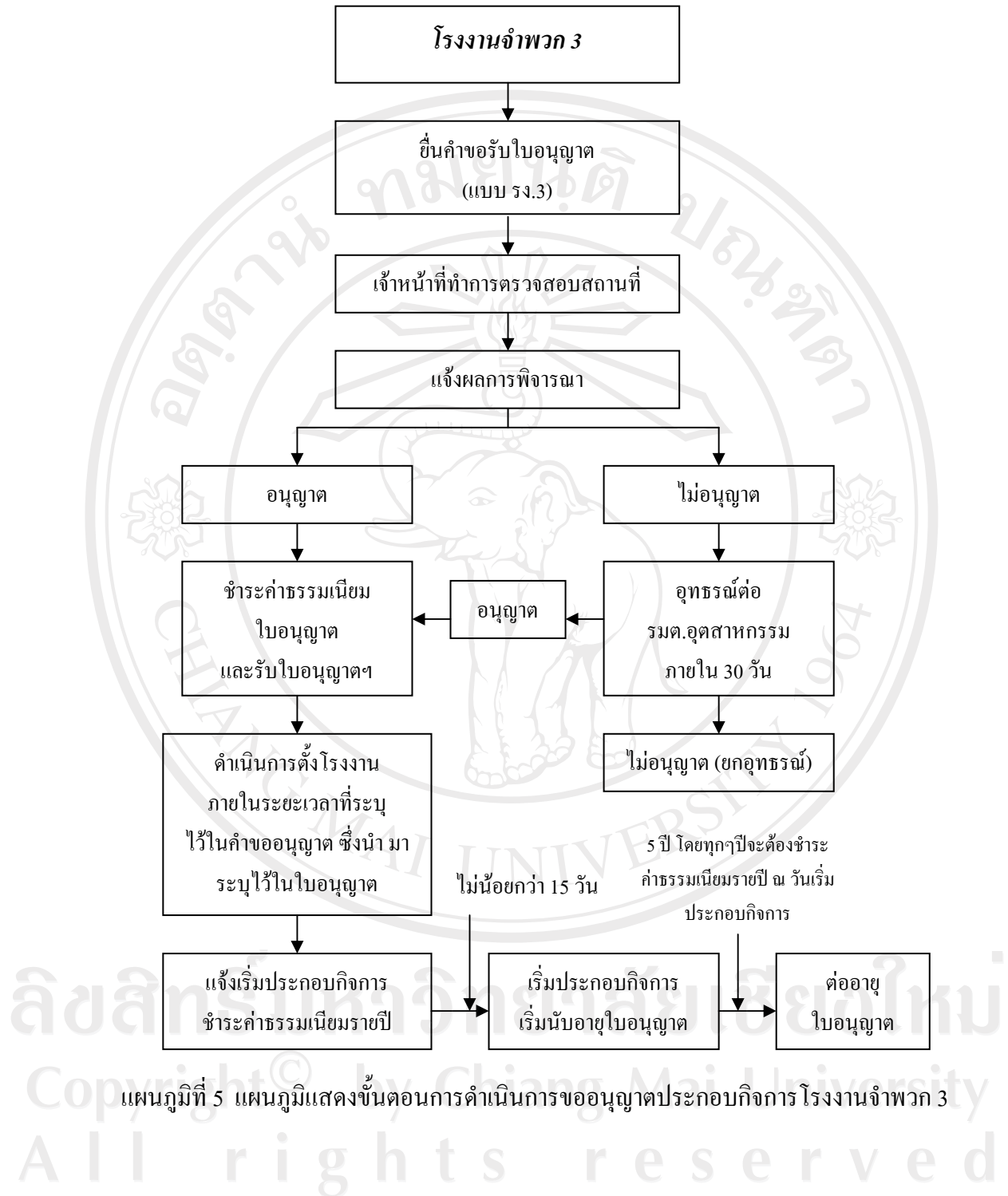
1. **หลักความเป็นธรรม** หมายถึง ภาษีทุกประเภทที่จัดเก็บจากประชาชนต้องมีจำนวนที่ กำหนดตามสัดส่วนแห่งความสามารถหรือตามรายได้ เนื่องจากประชาชนจะต้องสละเงินให้แก่รัฐ ตามสัดส่วนรายได้ที่ตนครอบครองอยู่นั่นเอง
2. **หลักความแน่นอน** หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บต้องมีความชัดเจนแน่นอน และต้องไม่ถูก กำหนดตามอำเภอใจของผู้จัดเก็บ
3. **หลักความสะดวก** หมายถึง การจัดเก็บภาษีทุกประเภทต้องเรียกเก็บตามเวลาและวิธีการ ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้จัดเก็บและผู้ชำระภาษี
4. **หลักความประหยัด** หมายถึง ภาษีทุกประเภทที่จัดเก็บเข้าสู่คลังควรมีจำนวนที่ใกล้เคียง กับจำนวนภาษีที่ผู้เสียภาษีชำระให้แก่รัฐ

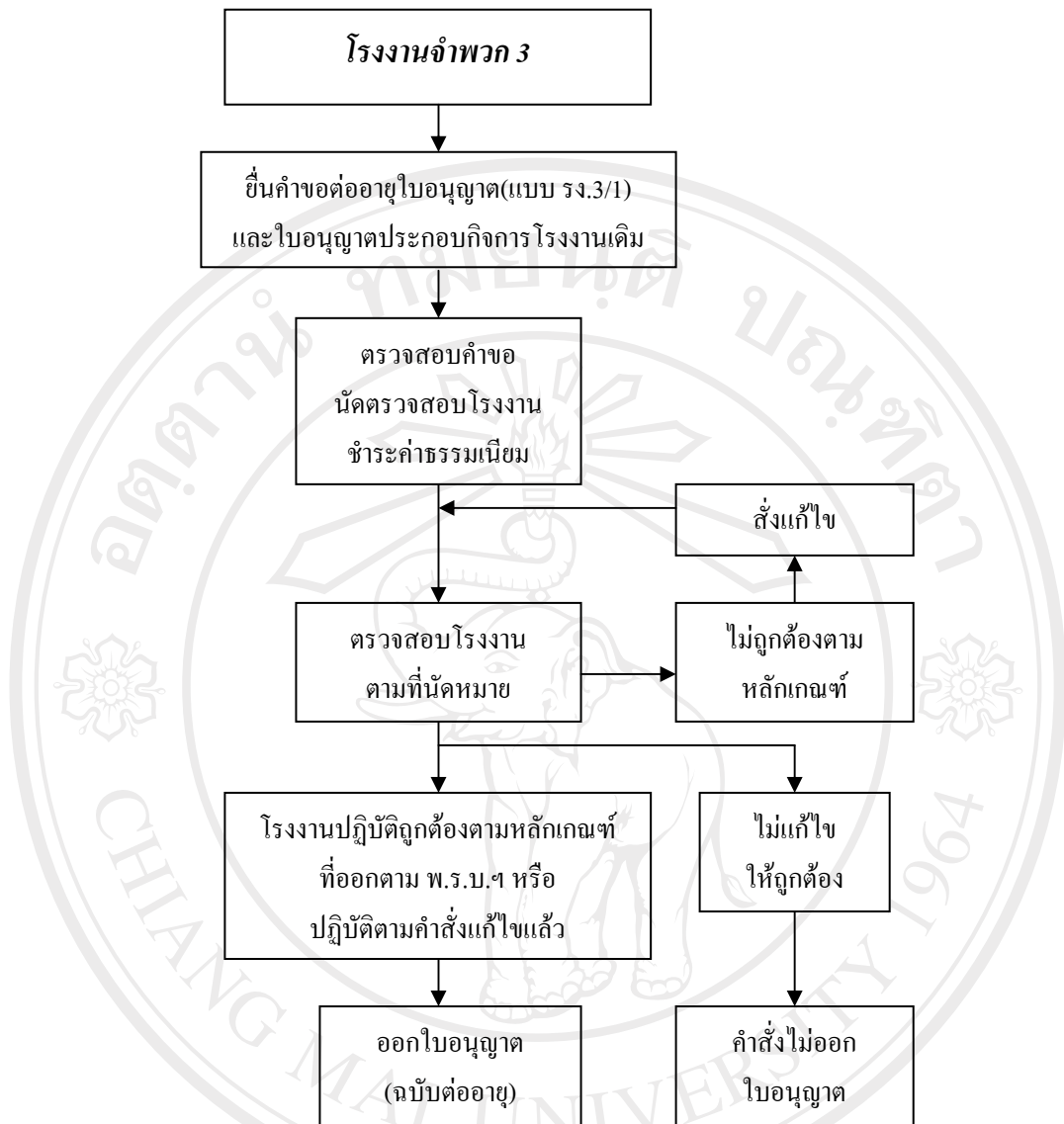
- แนวคิดอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของศูนย์บริการยารถยนต์
ขั้นตอนการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

เนื่องจากกิจการศูนย์บริการยารถยนต์ เป็นกิจการที่ต้องมีอุปกรณ์เครื่องจักรหนักสำหรับการดำเนินงาน จึงเข้าข่ายเป็นโรงงานจำพวกที่ 3 ประเภทที่ 95 (โครงการสาธิตเทคโนโลยีการป้องกันมลพิษสำหรับสถานบริการรถยนต์, 2545 : ออนไลน์) ซึ่งจะต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการ จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีขั้นตอนต่างๆ แสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แผนภูมิที่ 5 แสดงขั้นตอนการดำเนินการต่อใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานจำพวก 3 (ต่อ)

การขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การดำเนินการขออนุญาต

ธุรกิจศูนย์บริการยางรถยนต์เป็นธุรกิจที่มีการซ่อมช่วงล่างรถยนต์ ประเชื่อมยางรถยนต์ บำรุงรักษา เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง ซึ่งถือเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ผู้ประกอบการจะต้องขออนุญาตประกอบกิจการก่อนเริ่มดำเนินงาน โดยในกรุงเทพมหานคร สามารถยื่นคำขอได้ที่ สำนักงานเขตที่ตั้งสถานประกอบการ และในต่างจังหวัด สามารถยื่นคำขอได้ที่สำนักงานเทศบาล, สำนักงานสุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งดูแลเขตพื้นที่ที่ตั้งสถานประกอบการ

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรศูนย์บริการยางรถยนต์

หุฎทัย อันตระกูล (2544) ศึกษาเรื่อง “ปัญหาเกี่ยวกับการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการชายแดนด้านจังหวัดเชียงราย” พบว่า ผู้ประกอบการมีปัญหาเกี่ยวกับฐานภาษีและความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเฉพาะเรื่องฐานภาษีในการส่งออก และอัตราภาษีร้อยละ 7 ที่จัดเก็บเป็นอัตราที่สูง สร้างภาระแก่กิจการ และประสบปัญหาเรื่องความล่าช้าในการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม นอกจากนี้ยังประสบปัญหาเรื่องผู้ขายไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ หรือกรณีต้องการใบกำกับภาษีก็จะต้องจ่ายค่าสินค้าในจำนวนที่สูงขึ้น สำหรับปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้ประกอบการมีปัญหาเรื่องการกรอกแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล เพราะต้องกรอกข้อมูลจำนวนมาก มีความซับซ้อน เข้าใจยาก ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย อีกทั้งผู้ประกอบการยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการคำนวณรายได้และรายจ่าย เรื่องรายจ่ายที่จ่ายจริง แต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานจากผู้รับ ส่วนปัญหาภาษีอากรทั่วไปพบว่า ผู้ประกอบการมีปัญหาอย่างมากเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ บ่อย อีกทั้งการประชาสัมพันธ์มีน้อยและล่าช้า ทำให้บุคลากรของกิจการไม่เข้าใจในข้อกฎหมาย และการนำกฎหมายมาใช้ปฏิบัติงาน

พิมผกา เชื้อวงศ์บุญ (2545) ศึกษาเรื่อง “ปัญหาการเสียภาษีของธุรกิจในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน” พบว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องการคำนวณต้นทุนสินค้าที่ขาย และความยุ่งยากในการตรวจนับสินค้าคงเหลือ นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการคำนวณรายได้และรายจ่าย การบันทึกสินทรัพย์ และการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปีอีกด้วย สำหรับปัญหาที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่าผู้ประกอบการโดยรวมไม่มีปัญหาเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่พบปัญหาจากความล่าช้าในการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายจะมีปัญหาเรื่องความล่าช้าในการขอคืนภาษีเช่นเดียวกัน

ขนิษฐา ชายศักดิ์ (2545) ศึกษาเรื่อง “ปัญหาภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจเซรามิก ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง” พบว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการจะพบปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่มมีความล่าช้า และอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 7 เป็นอัตราที่สูงทำให้เพิ่มภาระแก่กิจการ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับใบกำกับภาษีพบปัญหาคือผู้ขายไม่ยอมออกใบกำกับภาษีให้ โดยหากผู้ซื้อต้องการใบกำกับภาษีจะต้องจ่ายค่าสินค้าในราคาที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบปัญหาในการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบมักไม่ตรงกับสินค้าที่มีอยู่จริง การขอคืนภาษีมีความล่าช้า และในกรณีที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ส่งออกสินค้า จะมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการเสียภาษีในอัตราร้อยละ 0 ที่จะต้องมีหลักฐานประกอบการส่งออกและการรับชำระเงิน ซึ่งได้รับเอกสารล่าช้า ส่วนปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคล และการหักภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย ผู้ประกอบการมีปัญหามากในเรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 เนื่องจากทำให้ต้นทุนของกิจการสูงขึ้น และปัญหาเรื่องข้อกฎหมายเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายมีความซับซ้อนเข้าใจยากทำให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน สำหรับปัญหาภาษีอากรทั่วไป ผู้ประกอบการจะประสบปัญหาเรื่องการเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ บ่อย ทำให้ไม่ทราบข้อกฎหมายก่อให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน

วิราภานต์ ห่วงรักษ์ (2546 : 48-51) ได้กล่าวไว้ใน วารสารภาษี บัญชีและกฎหมายธุรกิจ ฉบับที่ 101 ประจำเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2546 ในหัวข้อเรื่อง การเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไว้ดังนี้ ประชาชนจำนวนมากเข้าใจผิดว่าการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นอย่างเดียวกับภาษีที่จะต้องเสียทุกปีให้แก่สรรพากร (ภาษีรายได้) และมองว่าเป็นการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในต่างจังหวัดมักถูกประชาชนต่อว่าอย่างมากมาย ภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้นเป็นภาษีที่ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บเอง ท้องถิ่นในที่นี้ ก็คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เมื่อมีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน รายได้ทั้งหมดจะเป็นขององค์กรส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บภาษีนั่นทั้งจำนวน ซึ่งต่างจากการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรที่ถือเป็นรายได้ของรัฐบาลกลาง เพื่อนำไปบริหารประเทศโดยรวม